

Viru-Nigula valla muusikakooli SOLFEDŽO ÜLDÕPPE AINEKAVA

Viru-Nigula valla muusikakoolis õpetatakse solfedžot süvaõppe ja üldõppe ainekavade alusel. Kahel esimesel õppeaastal õpivad kõik õppurid sama ainekava alusel (süvaõppe ainekava). Alates kolmandast õppeaastast toimub jagunemine.

Üldine eesmärk

Õpetuse eesmärgiks on arendada õpilastes sisemist kuulmist, intonatsiooni täpsust, lauluoskust, muusikalist kirjaoskust, analüüsivõimet.

Aine õpetamise käigus arendatakse järgmisi oskusi:

I Laulmine

1. Laulmiseks vajalikud algteadmised: hingamine, fraseerimine, intonatsiooni puhtus, väljendusrikkus.
2. Astmetaju arendamine.
3. Heliredelite laulmine: tervikuna, erinevates taktimõõtudes, rütmiseeritult, kaanonina.
4. Solfedžeerimine. Harjutuste laulmine sõnadega ja noodinimedega (tähtnimetused). Harjutuste transponeerimine. Tundmatu harjutuse laulmine. Taktiviipamise skeemid.
5. Mitmehäälsuse arendamine.

II Rütm

Rütmis liikumine. Rütmsilpide omandamine. Rütmiharjutused ühele ja kahele käele.

Rütmi koputamine koos taktiviipamisega. Ostinato rütmid laulusaatega.

Rütmikaanon. Lihtsamad rütmipartituurid.

III Suuline analüüs

Rütmianalüüs. Meloodiaanalüüs. Vormianalüüs. Laadi ja/või helistiku analüüs.

Intervallide analüüs. Akordide analüüs. Dünaamika analüüs.

IV Diktaat

Meloodiline diktaat. Rütmidiktaat. Mäludiktaat.

V Itaaliakeelsed oskussõnad

Tempode nimetused. Tempomuutused. Dünaamika. Heliteose iseloomu väljendavad sõnad.

Läbivõetud teemade süvendamine ja kinnistamine jätkub igal järgmisel õppeaastal kuni lõpuklassini.

NOOREM ASTE

I klass

PÕHIEESMÄRK: Rütmiõpetus. Laaditaju arendamine. Duur ja moll.

ÕPPESISU:

1) Meetrum ja rütm

Rõhulised ja rõhutud taktiosad. Takt ja taktijoon. Taktidesse jaotamine. Lõpujoon. Kordusmärk.

Taktimõõdud $2/4$, $3/4$, $4/4 = C$. Taktiviipamise skeemid. Noodivältused ja pausid:

tervenoot

tervepaus

poolnoot

poolpaus

veerandnoot

veerandpaus

kaheksandiknoot

kaheksandikpaus

kuueteistkümnendiknoot

kuueteistkümnendikpaus

Rütmid: "ta", "ti-ti"; "tiri-tiri"; "ti-tiri"; "tiri-ti"

Eeltakt

2) Noodikirja algteadmised

Noodijoonestik ja abijooned. Nootide asukohad noodijoonestikul. Noodivarte õigekiri.

Pauside kirjutamine. Viuli ja bassivõti. Nootide tähtnimed.

3) Helistikud

Laadid: duur ja moll. Astmed ja astmetaju arendamine.

Helistikud. Duurid C, F, G, D ja loomulikud mollid a, d, e. Tervetoon ja pooltoon. Paralleelhelistikud. Toonika. I astme (toonika) kolmõla. Juhtheli. Märgid: diees, bemoll ja bekaar. Eakohased 1- ja 2-häälsed laulud, harjutused, kaanonid. Improvisatsioon. Meloodia ja rütmi arendusvõtted (kordamine, sekvents, varieerimine).

4) Diktaat

Suuline ja kirjalik mälu- ja rütmidiktaat. Pikkus 2-4 takti.

5) Tempo ja dünaamika mõiste

6) Muusikaline vorm

II klass

PÕHIEESMÄRK: Mollid kolm kuju - loomulik, harmooniline, meloodiline. Tutvumine intervallidega.

ÕPPESISU:

1) Rütm ja taktimõõt

Punkt noodi järel. Punkteeritud rütmid "tai-ri"; "ta-i-ti"

2) Helistikud

Kahe märgiga duurid ja mollid.

Mollid 3 kuju: loomulik, harmooniline, meloodiline.

Heliredeli ehitus. Tervetoon ja pooltoon. Püsivad ja püsimatud ehk ebapüsivad astmed. Püsimatute astmete lahendamine püsivatesse astmetesse. Lahendamise mõiste.

Tutvumine põhiasemete (I, IV, V) kolmkõladega.

3) Intervallid

Tutvumine intervallidega.

Töö järgmiste intervallidega: p 1, p 8, p 5, p 4, s 3, v 3, s 2, v 2.

4) Diktaat

Lihtne suuline ja kirjalik diktaat duuris ja mollis kuni 4 takti.

Rütmidiktaat kuni 4 takti.

III klass

PÕHIEESMÄRK: lihtintervallid ja akordiõpetuse algus.

ÕPPESISU:

1) Teooria

Rütm ja taktimõõt: varemõpitu kordamine ja kinnistamine.

Helistikud: minoori kolm kuju; helistikud kolme märgini;

Intervallid: v 6, s 6, v 7, s 7; intervallide suurus toonides; ehitamine antud noodist üles ja alla.

Akordid: toonika kolmkõla pöörded.

2) Kuulamine

Õpitud intervallide eraldamine meloodiliselt ja harmooniliselt; duuri, loomuliku, harmoonilise ja meloodilise molli heliredelid.

3) Diktaat

Suuline ja kirjalik meloodiline diktaat, neli takti; rütmidiktaat kuni neli takti.

4) Laulmine

Duuri ja molli kolmkõla pööretega; duuri ja loomuliku, harmoonilise ning meloodilise molli heliredel.

IV klass

PÕHIEESMÄRK: akordide ehitamine; toonika kolmkõla pööretega duuris ja mollis; põhikolmkõlad duuris ja mollis.

ÕPPESISU:

1) Teooria

Taktimõõt 3/8.

Helistikud: nelja märgiga mažoorid ja minoorid.

Intervallid, duuri ja molli toonika kolmkõlade ehitamine ja pööramine.

Põhikolmkõlade ehitamine duuris ja mollis.

2) Kuulamine

Duuri ja molli (kolm kuju) heliredelid; duuri ja molli kolmkõlad.

3) Diktaat

Suuline ja kirjalik meloodiline diktaat (neli takti); rütmidiktaat (kuni neli takti).

4) Laulmine

Duuri ja molli kolmkõlad pööretega, duuri heliredel ja molli kolm kuju (loomulik, harmooniline ja

meloodiline)

Tasemetöö

Kirjalik osa:

1. Diktaat 4 takti (2/4 või 3/4 taktimõõdus) kuni kahe märgiga helistikes.
2. Rütmidiktaat 4 takti (2/4 või 3/4 taktimõõdus).
3. Intervallide ja akordide kuulamine. Valikus on lihtintervallid ning duur- ja mollkolmkõlad.
4. Intervallide määramine etteantud meloodia põhjal.
5. Heliredeli ehitamine (duur, loomulik või harmooniline moll), toonika kolmkõla ehitamine ja pööramine, põhikolmkõlade ehitamine.

Suuline osa:

1. Duuri või molli heliredeli, toonika kolmkõla pööretega ja/või põhikolmkõlade laulmine kuni kahe märgiga helistikes.
2. Varemõpitud harjutuse laulmine duuris.
3. Rütmiharjutuse koputamine (4 takti, 2/4 või 3/4 taktimõõdus).

VANEM ASTE

V klass

PÕHIEESMÄRK: dominantseptakord lahendusega.

ÕPPESISU:

1) Teooria

Rütm, taktimõõt: triool; 6/8 taktimõõt;

Helistikud: kuni viie märgiga duurid ja mollid;

Intervallid: lihtintervallide ehitamine antud noodist üles ja alla; v 7 lahendustega duuris (s 3) ja mollis (v 3); s 7 lahendusega p 8;

Akordid: D7 põhikujus duuris ja mollis; toonika kolmkõla pöörete ehitamine (duuris ja mollis); subdominandi ja dominandi kolmkõla pööramine duuris ja mollis;

2) Kuulamine

D7 lahendusega; v 7, s 7 lahendustega; kolmkõla ja pöörded duuris ja mollis.

3) Diktaat

2/4 või 3/4 taktimõõdus 4-8 takti duuris, 4 takti mollis.

4) Laulmine

Heliredelite ning jõukohaste harjutuste laulmine.

VI klass

PÕHIEESMÄRK: põhikolmkõlade pöörded duuris ja mollis.

ÕPPESISU:

1) Teooria

Rütm ja taktimõõt: taktimõõt 6/8; triool; sünkoop.

Helistikud: 6 märgiga helistikud.

Intervallid.

Akordid: kõikide põhikolmkõlade pöörete ehitamine (duuris ja mollis).

2) Kuulamine

D7 lahendusega duuris ja mollis; duuri ja molli põhikolmkõlad ja nende pöörded; intervallid.

3) Diktaat

2/4 ja 3/4 taktimõõdus 8 takti.

4) Laulmine

D7 lahendusega duuris ja mollis; intervallid, jõukohased harjutused.

VII klass

PÕHIEESMÄRK: akordid VII astmelt

ÕPPESISU:

1) Teooria

Rütm ja taktimõõt: sünkoop; vahelduv taktimõõt.

Helistikud: 7 märgiga duurid ja mollid.

Intervallid.

2) Diktaat

2/4, 3/4 taktimõõdus 8 takti; 4/4 taktimõõdus 4 takti.

3) Laulmine

Rakendatakse kõike teoreetiliselt õpitut.

4) Nooditeksti analüüs õpitud helistikes.

Lõpueksam

Kirjalik osa:

1. Diktaat 2/4 või 3/4 taktimõõdus kuni kahe märgiga helistikes (4-8 takti).

2. Rütmidiktaat meloodia põhjal (4 takti).

3. Intervallide määramine etteantud meloodia põhjal.

4. Helistiku määramine etteantud võtmemärkide põhjal, samas helistikus põhikolmkõlade ehitamine ja pööramine.

5. Intervallide ja akordide kuulamine. Valikus on lihtintervallid ning duur- ja mollkolmkõlad pööretega.

Suuline osa:

1. Duuri või molli heliredeli, põhikolmkõlade ning dominantseptakordi laulmine kuni nelja märgiga helistikes.

2. Rütmiharjutuse koputamine (4 takti, 2/4, 3/4 või 4/4 taktimõõdus).

3. Tundmatu harjutuse laulmine noodist või varemõpitud harjutuse laulmine.